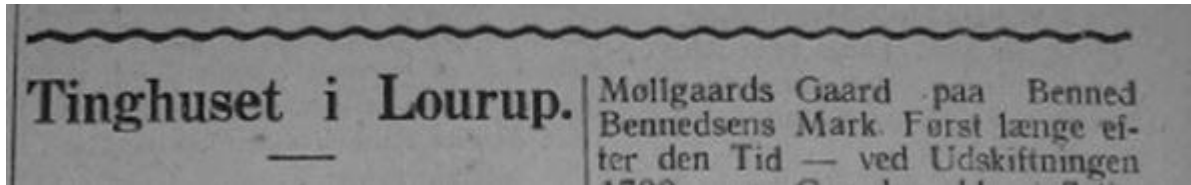

Hans Bennedsen: Tinghuset i Lourup

Afskrift af artikel i Vestkysten d. 4.3.1925.

Af Rigsarkivet i Viborg fremgaar det, at før 1684 fandtes der ingen tinghuse omkring paa Landet. Antagelig har der været Ting og rettersteder i Byerne, og der har Øvrigheden sikkert boet. Derfra er de saa taget ud, naar der var Trætter, der skulle jævnes eller Straffe, der skulle forkyndes og tildeles.

For Sognene mellem Ribe (hvor Øvrigheden boede) og efter Holsted fandtes der efter Sagnet saaledes disse smaa Tingsteder, der vel kun var en stensat Indhegning, og paa en saadan Plads holdtes saa Tinget under aaben Himmel. Torturretskaberne har Dommerne velsagtens ført med sig, thi at der blev idømt og udført haarde, legemlige Straffe, er jo en kendt sag. Vejen, hvor de høje Herrer rejste, er sikkert gaaet ud fra Ribe over Gredstedbro, Hunderup, Sejstrup og Ilstedvad, hvor den gamle vej tydelig viser sig. Vejsporene der er mere end Mandshøj ”dybe”, det ene ved siden af det andet. Mange af disse gamle hjulspor er jævnet og er blevet til Agermark. Men en Del findes dog endnu.

Fra Ilstedvad er Vejen saa gaaet mod Øst til Holsted over Sdr. Lourup Hede. Denne Vejs Retning var da ikke som nu. Der var ingen Vej til Hejrskov, for der var intet Hejrskov dengang, med der, hvor Hejrskovvejen nu gaar fra Kirkevejen, der gik Herredsvejen fra i nordøstlig Retning over Sdr. Lourup Hede.

Ude paa Heden Vest for Dyredal mellem A. Lassen (förrige Ejer Otto Andersen) og Niels Broder Olesens Gaarde har Vejen saa drejet i mere nordlig Retning forbi Anders H. Adseresens Gaard, hvor den gamle Vej endnu tydeligt ses. Det maa bemærkes, at de her nævnte Gaarde ikke laa her dengang.

Alt, hvad der hed Sdr. Lourup var samlet i en Klump Øst for Møllgaards Gaard, paa Binned Bennedsens Mark. Først længe efter den Tid — ved Udskiftningen 1798 — er Gaardene blevet flyttede ud og Hejrskov er fremstaaet.

I Gørding Sogn vides bestemt, at der har været aaben Tingsted i Gørding paa Sognets højeste Punkt Syd for Risagergaard (Thingle). Paa dette Højdepunkt har der indtil vore Dage været en Del Egekrat, men det er nu forsvundet.

Det antages, at Tinghuset har ligget der, hvor vejen i sin Tid har drejet i nordlig Retning efter Gørklint, thi der er Terrænet ”højt”. Hvor Byggepladsen er, ved ingen.

I Rigsarkivet i Viborg findes oplyst, at Kongen i Aar 1684 ved kgl. Resolution befaler, at de smaa Tingsteder og Birker skulde samles til eet Tingsted for Herrederne Malt, Gørding og Skads. Byggestedet skulde bestemmes af Herremændene fra Bramminge, Sønderkov, Endrupholm, Estrup, og Hundsbæk samt Amtmanden i Ribe, samt en Bonde i hvert af Herredets Sogne. Der har jo vistnok været en fri Bonde eller Adelsbonde.

Der staar i Arkivet, at Sognene bestemmer, hvor Huset skal bygges – efter at vedkommende har været samlede, bestemmes det at Huset skal ligge midtvejs mellem Sognene, men der opnaas ikke Enighed om Stedet.

Derefter rider Herremændene og deres Fogeder rundt i hele Sognet, og efter Turen samles de saa igen, og efter meget Besvær – navnlig af Bonden Kresten Jensen fra Holsted, der vilde have Huset bygget ved Malt Høje i Skellet mellem de 3 Sogne Vejrup, Holsted og Malt, opnaaedes Enighed om, at Huset skulle opføres midtvejs udi Herrederne Malt-Gørding paa Marken Syd for Sdr. Gørding Aa paa et Sted Øst paa Lourup Mark udi en Hede kaldet Grimhede, Vest for Dyredal, paa en Tue.

5. August 1685 beordredes Herredsfoged Anders Nielsen Saabye til Opførelse af et Tinghus, 4-5 Fag, med tilhørende Justistaliers Opførelse, såsom Galge med Stage, en Kag med Halsjern og Ringe m.v.

Omkostninger beløb sig til 70Rigsdaler i Mark og betales af Omegnens Mænd. 26 Skilling af en hel Gaard, 13 Skilling af en halv Gaard. 7 Skilling af en Boel og 3 Skilling af et Gadehus.

Der er så Tingstedet i Lourup fra 1685 til 1811, da det ved Kgl. Reskript den 26. Februar forflyttes til Jernvedlund, derfra igen 20 Juni 1814 til Hulvad i Brørup 24. December 1829 til Vejrup. I 1845 er Tinghuset i Holsted så opført.

Malthøje ligger i Bjøvlund Plantage Syd for Landevejen og Plantørboligen. Dyredal er den Dalsænkning, der er Vest for Anders H. Adersens Enkes Gård*.

Gamle Peter Hansen Kjær (Pæ Kræmmer), som i mange år ejede Gården**, på hvis Mark tinghuset laa, har - da han blev spurgt, om han vidste, hvor Huset i sin tid har ligget – svaret, at det vidste han ikke, men han havde ved Pløjning et bestemt Sted fundet en Del store Sten, som kunne tyde på at være Syldsten. Derudover vidste han ikke noget.

Der er ingen gamle folk her omkring, der nogensinde har fortalt noget bestemt om Tinghuset i Lourup.

Hans Bennedsen

Artikel fra Vestkysten 4-3 1925

*Holmsgaard

** Tingstedgaard

Tilføjet af Wagn Olesen